REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următorele
BIROURI de ANUNŢURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şese lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 90. Braşov, Joi-Vinerĭ 25 Aprilie (8 Maiŭ). 1903.

Unde am ajuns?

I.

Ĕtă întrebarea, ce ni-se impune adĭ cu putere mai mare ca altădată. O cetim în ochii fie-cărui Român de inimă, cu care dăm mâna; ea ne întêmpină în tot locul şi aşteptă rĕspuns sincer, limpede şi hotărît.

Numai dându-ne sémă despre drumul, ce l'am percurs, vom fi în stare a cumpĕni şi a sci, cum am înaintat pe cărarea, pe care am pornit în urmărirea marelui scop dictat de iubirea nóstră de patrie şi neam.

Unde am ajuns noi Românii din Ardeal, Bănat şi Ţéra ungurésca cu opintirile de până acuma pentru asigurarea esistenţei nóstre naţionale?

Unde am ajuns cu partidul nostru, în care ne-am fost concentrat unanim toţĭ fraţii dintre Carpaţĭ şi Tisa spre a puté lupta cu mai mare succes, pe teren legal şi constituţional, umĕr la umĕr pentru causa nóstră dréptă?

Unde am ajuns cu programul nostru naţional, înscris pe stégul acestui partid drept direcţiune şi călĕuză în luptă?

Unde am ajuns cu presa nóstră naţională, chiemată a fi sfătuitóre înţeléptă, sinceră şi devotată a poporului, propovĕduitóre neobosită a zelului, energiei şi perseveranţei în luptă, a credinţei şi iubirei de neam şi sentinelă neadormită la pórta cetăţuiei consciinţei, demnităţii şi a onórei nóstre naţionale?

La tóte aceste întrebări se cere adĭ sĕ rĕspundem.

Veţĭ recunósce, iubiţĭ cetitorĭ, că în momentele actuale destul de critice pentru noi, nu ne vine uşor a satisface acestei îndatoririi, fiind-că vrênd nevrênd vom trebui sĕ atingem şi córde, durerose pentru unii în particular şi pentru noi toţĭ în genere.

Sunt însĕ durerĭ, ce nu se pot încunjura şi de carĭ, când vorba e tocmai de a stêrpi rădăcina rĕului, care le dă nascere, nu putem fi cruţaţĭ şi nu putem cruţa nicĭ pe alţii, precum chirurgul conscienţios cu tótă simpatia şi bunăvoinţa ce-o are pentru pacient, nu-l póte dispensa de suferinţa amară, ce i-o pricinuesce cuţitul sĕu menit a-i pregăti vindecarea.

Accentuăm aceste în deosebĭ, deşi sunt lucrurĭ de sine înţelese, fiind-că voim sĕ desarmăm dinainte pe cei ce, după un obiceiu rĕu şi pervers, încuibat din nenorocire de un timp încóce şi între noi, vor umbla érăşĭ sĕ restălmăcéscă cuvintele şi părerile nóstre în sens póte cu totul opus, sĕ ne însinue orĭ şi ce şi sĕ ne bănuéscă de orĭ şi ce, numai ca sĕ ţină preocupaţĭ în defavorul vechiului nostru organ pe cei, carĭ nu judecă cu mintea lor proprie şi se lasă a fi *con amore* purtaţĭ de nas.

La întrebările, ce le-am atins, credem, că vom puté rĕspunde mai bine şi mai la înţeles décă vom începe a cumpĕni şi judeca mai întâiŭ pe cea din urmă, relativă la pressa nóstră naţională.

Un eveniment recent în viaţa diaristicei române dela noi a făcut ca acéstă cestiune sĕ devină şi mai actuală şi gravă de cum era.

Inţelegem aicĭ încetarea involuntară a diarului „Tribuna“ din Sibiiu.

Faptul acesta ni-a întristat pe toţĭ. Şi acésta nu pentru partea, ce au avut'o la catastrofa acestui diar român naţional numĕrósele procese de pressă şi nemilósele condamnărĭ, carĭ în timpul din urmă îşĭ căutau înzadar părechia, dér despre carĭ eram de mult preveniţĭ, ci fiind-că dispariţiunea acestui diar, care de un şir de anĭ a fost organul comitetului central al partidului nostru naţional, este o apariţiune simptomatică, şi în sens trist simptomatică, pentru situaţiunea deplorabilă, în care a ajuns partidul naţional, pe care noi Românii din statul ungar în unire şi în unanimitate l'am înfiinţat trei anĭ înainte de fundarea „Tribunei“, acum două-decĭ şi doi de anĭ, ca sĕ fie scut puternic al limbei şi al naţionalităţii nóstre.

Compromisul austro-ungar şi — ex-lex. Deputatul *Schönerer* din „Reichsrath“, a interpelat pe ministrul-president *Koerber*, că ce mĕsurĭ are de gând sĕ iee faţă cu starea de *ex-lex* din Ungaria, şi a cerut, ca „Reichsrath“-ul sĕ nu desbată proiectele privitóre la compromisul vamal austro-ungar până când în Ungaria nu se va restabili starea constituţională. — Koerber a rĕspuns, că guvernul n'are intenţia de a lua nicĭ un fel de mĕsurĭ, fiind-că nicĭ guvernul ungar n'a făcut acésta faţă cu situaţia analogă, în care se afla Austria. Starea de ex-lex din Ungaria n'are nicĭ un efect asupra mersului desbaterilor proiectelor de compromis.

Schimbarea emblemelor armatei. Diarul „*Reichswehr*“ din Viena a scris dilele acestea un articol în chestiunea schimbării emblemelor, pusă în perspectivă atât de Fejérváry cât şi de Szell. „Reichswehr“ face o reprivire istorică şi ajunge la conclusiunea, că o eventuală schimbare ar privi numai vulturul. Colórea albă a drapelelor ar puté însĕ rĕmâné neschimbată şi cel mult colorile bordurei şi ale prăjinei s'ar puté schimba. Numai 4 regimente au la drapele în loc de colórea albă pe cea négră-galbenă, care s'ar puté schimba uşor în albă. Ce ar trebui sĕ se pună în locul vulturului, este mare întrebare. La „csako“ s'ar puté pune érăşĭ cocarda, orĭ „csako“-ul peste tot abrogat, căcĭ şi aşa nu servesce, decât în timp de pace. Eşarpa (Feldbinde) s'ar puté înlocui cu o curea de cartuşe. De sigur însĕ, dice „R-v“, în momentul de faţă încă n'am ajuns acolo, ca sĕ ne gândim la schimbarea emblemelor.

Dieta ungară a continuat erĭ desbaterea cunoscutelor rapórte privitóre la starea de ex-lex. *Ballagi* G. a cerut, ca sĕ se desbată proiectul de indemnitate. *Presidentul* pune la vot propunerea. *Varady* cere şedinţă închisă. — *Kubik* înfuriat strigă: „Acéştia şi pe tatăl lor îl omóră! Sunt capabilĭ de orĭ-ce ticăloşie!“ In urma acésta, cei din drépta camerei, la carĭ se refereau cuvintele lui Kubik, înscenéză un sgomot mare; unii ameninţă cu pumnii şi strigă: afară cu Kubik. Presidentul Daniel chémă la ordin pe Kubik şi ordonă şedinţă închisă.—*Beöthy* Acaţiu dice, că guvernul şi'-a pierdut capul — *Szell* protestéză şi dice, că el nu face despotism. — *Hollo* învinuesce majoritatea de arbitrariu. — *Szell* declară, că prin raportul ce l'a presentat, n'a intenţionat nimic anticonstituţional. — In şedinţa deschisă s'a primit propunerea lui Ballagi de a-se urma desbaterea asupra indemnităţii.

Partidul liberal scade. După deputaţii Lendl şi Nosz şi-a anunţat eşirea din partidul liberal guvernamental şi deputatul cercului Nagyvázsony, Francisc *Ovary*. El şi-a depus tot-odată mandatul de deputat printr'o scrisóre adresată alegĕtorilor sĕi, în care dice, că e aderentul armatei independente maghiare şi a teritoriului vamal independent de Austria. Fiind-că în cestiunile aceste nu mai póte urma politica guvernului, îşĭ depune mandatul şi iese din partid. Eşirea lui Ovary a produs consternaţie în cercurile liberalilor. Ovary va fi din nou reales deputat.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Mórtea mea.

I.

După o bólă de trei dile, într'o di de Sâmbătă pe la órele şése diminéţa am murit. Sĕrmana mea nevastă borfăia tocmai într'un cufĕr, căutând nisce rufe şi când s'a ridicat de acolo, uitându-se la mine mĕ vĕdu nemişcat şi cu ochii insticlaţĭ. S'a spăriat straşnic, aruncă ce avea în mână şi se repedi la patul meu. Vĕdênd, că nu resuflu, credea, că am leşinat. se aplecă peste mine, îmĭ pipăi pieptul şi mânile. De-odată o cuprinse o grózâ subită, începŭ sĕ plângă şi striga ca desperată: „O, Dómne, Dumnedeule! A murit!“

Audiam totul, dér glasul ei par' că venia din depărtare mare, cu ochiul stâng vedeam ceva nelămurit: o lumină albă în care tóte obiectele se contopiau; ochiul drept era cu desavêrşire paralisat.

Cădusem într'un leşin adênc asemĕnător morţii. Nicĭ inima nu-mĭ mai bătea. Par'că m'ar fi trăsnit. Voinţa mea era legată şi nicĭ o fibră a corpului meu nu-i mai dădea ascultare. Dér în acest corp mort şi nemişcat trăia încă cugetarea, care lucra ce e drept încet şi greoiŭ, era însĕ cu desăvêrşire lămurită.

Sĕrmana mea Margareta cădluse în genunchĭ lângă patul meu, plângea de i-se rupea inima şi repeta mereu suspinând: „Dómne, Dumnedeule! A murit!“

Ĕr eu gândiam. Óre starea acésta ciudată de ametélă, acéstă nemişcare a corpului póte sĕ fie mórtea, pe când spiritul este în activitate? Orĭ póte spiritul a întârdiat în capul meu şi va rĕmâné acolo încă o clipită, înainte de a-şĭ lua sborul în sus?

Din copilăria mea suferiam de fel de fel de bóle şi crise de nervĭ. Când eram încă mic de tot, avusem în două rêndurĭ nisce frigurĭ atât de grele, încât nimenĭ nu mai credea, că mĕ voiŭ însănĕtoşa. De atuncĭ am rĕmas slab şi bolnăvicios şi cei dimprejurul meu, ca şi mine însu-mĭ, erau deprinşĭ cu starea mea suferindă. Când mĕ îmbolnăviĭ deci îndată după sosirea mea în Paris, am interdis nevestei mele de a trimite după medic. Puţină linişte, îmĭ diceam eu, şi érăşĭ o sĕ mĕ fac bine. Numai strapaţele călĕtoriei mĕ aduseră în acea stare. Aşa vorbiam cătră nevastă-mea. Acuma însĕ frica îmĭ crescea mereu. Stăteam nemişcat şi fără resuflare şi inima mi-se strîngea din ce în ce ma mult....

Plecaserăm repede din oraşelul nostru provincial, căcĭ obţinusem o slujbă în Paris şi trebuia sĕ-mĭ ocup imediat postul. Eram sĕracĭ şi n'aveam nicĭ atâta, ca sĕ trăim până ce îmĭ voiŭ incassa léfa de pe prima lună. Şi ĕtă-mĕ-s acum victima unui accident atât de regretabil!

Era în adevĕr mórtea? Credusem mai nainte, că vecinica nópte trebue sĕ fie mai întunecósă şi liniştea mai adêncă. Când eram copil mĕ temeam de mórte. Fiind slăbănog, ómenii mĕ desmierdau şi alintau şi se uitau la mine cu milă, aşa că mereu mĕ gândiam, că n'am sĕ trăiesc mult şi voiŭ fi îngropat de tînĕr. Şi cum mĕ gândiam aşa la mormênt şi la pământul umed şi greu, mĕ îngroziam şi nu mĕ puteam deprinde cu acest gând, cu tóte că diua şi nóptea vecinic mĕ persecuta.

Cresceam, dér ideea fixă crescea împreună cu mine. Une-orĭ mĕ încercam sĕ analisez cu sânge rece acéstă idee, îmĭ diceam că frica acésta este o nebunie şi apoi credeam, că am isgonit'o pentru totdéuna.

„Ei, şi ce lucru mare“, îmĭ diceam eu, „décă móre omul, s'au sfêrşit durerile, ce póte sĕ fie mai frumos şi mai bun, decât aşa ceva? Toţĭ trebue sĕ murim şi avem încă noroc, că nu trebue sĕ trăim vecĭnic.“ Şi când mĕ gândiam aşa, mĕ înveseliam şi mĕ uitam în faţa morţii, fără sĕ-mĭ fie frică de ea. De-odată însĕ mĕ cuprinse érăşĭ pe neaşteptate. Mi-se părea, că o mână de urias mĕ ridica în sus şi mĕ ţine pe de-asupra unui abis — mĕ apucară ameţelile şi mĕ scuturau frigurile — frica cea veche mĕ copleşi din nou, şi cu spaimă mĕ gândiam la pământul umed. De câte-orĭ nu mĕ treziam eu noptea, atins de o suflare rece şi atuncĭ îmĭ frângeam mânile dicênd: „O Dómne, Dómne! Trebue sĕ mor!“ Mi-se strîngea gâtul şi în momentul acesta necesitatea morţii mi-se părea o crudelitate îngrozitóre. Şi mĕ temeam sĕ adorm érăşĭ. Prea sĕmĕna somnul cu mórtea: Sĕ stai culcat, vecinic nemişcat şi cu ochii închişĭ, fără sĕ te mai trezescĭ! Şi nu îndrăsneam a închide ochii, de frică, că nu mi-i voiŭ mai puté deschide.

Nu sciu, décă şi alţii sufer asemenea chinurĭ, pentru mine însĕ, acesta era blăstĕmul vieţii. Stafia morţii stetea vecĭnic între mine şi între aceia, pe carĭ îi iubiam şi nu puteam scăpa de ea nicĭ chiar în momentele cele mai fericite ale vieţii mele. Chiar şi în primele timpuri ale căsĕtoriei nóstre, când iubita mea

Evenimentele din Balcanĭ.

Asupra evenimentelor din Balcanĭ şi a atentatelor cu bombe din Salonic, dăm adĭ următórele amĕnunte:

Atentatele din Salonic.

S'a constatat, că casa unde se fabricau bombele, era a unei italience şi se află în apropierea sucursalei băncei otomane. In casa acésta s'a stabilit în timpul din urmă un tînĕr, fost oficer bulgar, care s'a dat drept agent comercial frances, numindu-se Georges *Jourdan*. Ḑile şi noptĭ întregĭ acest falş Jourdan stetea în casă şi dimpreună cu câţĭ-va tovarăşĭ aĭ sĕĭ fabrica bombe. In séra atentatuluĭ Jourdan sosi acasă un sfert de oră maĭ târḑiu după comiterea atentatuluĭ şi se vedea fórte obosit. A doua ḑi plecă de la locuinţă spunĕnd italiencei, că în curĕnd se va reîntórce. In odaie lăsă o geantă mare cu diferite lucrurĭ împachetate în ea. Imprejurarea acésta a deşteptat bănuiala italiencei, care s'a grăbit a avisa poliţia.

Când Jourdan se reîntórse acasă pe la amiaḑĭ, imediat în urma luĭ venia un oficer cu 30 soldaţĭ, carĭ împresurară casa. Puţin maĭ înainte sosiră la domiciliul lor ceĭ treĭ prietinĭ aĭ luĭ Jourdan cu marĭ pachete. Oficerul cerù întrare, ceĭ treĭ însĕ s'au opus şi au descărcat revolvere, ér Jourdan aruncă bombe pe stradă. Un glonţ sfredeli braţul luĭ Jourdan, care observând pericolul, s'a sinucis printr'un glonţ. Unul din tovaroşiĭ sĕĭ s'a refugiat în grădină, unde s'a împuşcat şi el strigând: „Astfel scie sĕ móră adevĕratul Bulgar". Alţĭ doĭ tovaroşĭ aĭ luĭ Jourdan s'au urcat pe coperişul caseĭ, de unde puşcau asupra soldaţilor. Glónţele acestora însĕ curĕnd le stinse viéţa.

O mare mină s'a aflat dinaintea băncei otomane. Atentatoriĭ aveau de gând sĕ arunce în aer întreg cartierul european. In mină era aşeḑată o mare cantitate de dinamită şi un fitil electric. Bomba, care s'a aruncat în bancă, a nimicit aparatul electric şi astfel s'a evitat o mare catastrofă.

După atentat.

După detunătura puternică produsă de bomba, care a aruncat în aer banca otomană, eşiră la stradă streiniĭ din înalta societate, carĭ se aflau la clubul german. Ceĭ carĭ apucară în direcţia băncei, au fost înmormĕntaţĭ sub păreţiĭ, ce cădeau tocmaĭ atuncĭ şi n'au scăpat de mórte decât aceia, carĭ se îndreptară spre restaurantul Colombo. E de observat, că atentatoriĭ au făcut sĕ esplodeze gazometrul şi tot atuncĭ au făcut imposibil de folosit ţéva principală a conductuluĭ cu apă, aşa că apa se vĕrsa în mare. Scopul a fost: ca prin întuneric sĕ se uşureze lucrarea celorlalţĭ atentatorĭ şi sĕ se facă în acelaşĭ timp imposibilă stingerea incendiuluĭ.

Puţin maĭ în urmă s'au aruncat bombe la clădirea postei, în atriul biserice franceze, la spital, la berărie şi în localul de distracţiĭ Alhambra. Detunăturile continue, vaetele celor rĕnitĭ şi ţipetele celor speriaţĭ, întunerecul bezná şi flacările au produs o indescriptibilă panică la locuitoriĭ oraşuluĭ. Momentul acesta a fost întrebuinţat de atentatorĭ, pentru a-se refugia. Nicĭ unul din eĭ n'a fost prins la faţa loculuĭ, pe câţĭ-va însĕ i-a omorît bombele.

Bulgari omorîţĭ.

Gendarmiĭ, soldaţiĭ şi poliţiştiĭ au intervenit îndată şi pe strade s'au întîmplat lupte marĭ. In nóptea atentatelor şi în ḑiua care a urmat, au fost arestaţĭ maĭ mult de 500 Bulgarĭ. *Numĕrul Bulgarilor omorîţĭ trece peste patru sute.* Mulţĭ Bulgarĭ s'au sinucis. Un preot s'a refugiat în biserica bulgărescă, unde soldaţiĭ turcĭ urmărindu-l l'au ucis. Cadavrele celor ucişĭ, au fost aruncate în mare.

Lupte cu bandele bulgare.

Lângă Males revoluţionariĭ au aruncat bombe asupra soldaţilor turcĭ dintre carĭ au ucis 40. Banda, care consta din 200 ómenĭ, a avut o mare luptă cu Turciĭ lângă Kundina. 50 Bulgarĭ au căḑut.

Concentrărĭ de trupe.

După o telegramă din Belgrad, Pórta concentréză trupe la graniţa Serbieĭ. In urma acésta Serbia a convocat reservele. De la rĕsboiul sêrbo-bulgar încóce, nicĭodată n'au stat atâţia soldaţĭ sub arme ca acum, în Serbia. Ḑiarele recomandă guvernuluĭ neutralitatea în casul unuĭ conflict turco-bulgar.

Ambasadorul turcesc la Goluchowski.

Ambasadorul turcesc din Viena a făcut ḑilele acestea o visită conteluĭ *Goluchowski*, ministrul afacerilor strĕine austro-ungar, convorbind timp maĭ îndelungat cu el despre evenimentele din Salonic. Guvernul turcesc a dat ambasadoruluĭ autorisarea sĕ deslusĕscă pe Goluchowski cu privire la mĕsurile de siguranţă luate de autorităţile otomane. Ambasadorul a accentuat, că „comitetele macedonene *numaĭ cu ajutorul guvernuluĭ bulgar* sunt capabile a-şĭ întinde acţiunea criminală şi că e absolut necesar, ca Bulgariei sĕ i-sĕ dea *ultimul advertisment*, pentru-ca sĕ se prevină evenimente fórte seriόse. *Goluchowski* a condamnat viu atentatele bandelor bulgare dér şi-a esprimat regretul, că autorităţile turcescĭ n'au luat înainte mĕsurile necesare.

Bĕnuelile uneĭ foĭ bulgărescĭ.

Ḑiarul oficios „*Vecerna Posta*" din Sofia bănuesce pe Austro-Ungaria, că ajută organisaţia macedonénă cu arme, muniţiunĭ şi dinamită. Numita fóie provócă pe guvernul bulgar, ca sĕ esplice puterilor europene rolul Austro-Ungarieĭ, ér organisaţia macedonénă sĕ facă un apel către Europa de a stărui pentru o intervenţie generală, care sĕ scape orientul de douĕ marĭ calamităţĭ: neorânduelile turcescĭ şi bunăvoinţa austriacă.

Turcia către puterĭ.

Se înregistréză ca sigur, că Turcia va trimite puterilor europene o notă energică prin care sĕ arate, că Bulgaria este aceea, care alimentéză turburările şi măcelurile din Macedonia. Turcia va arăta, că principele Ferdinand jócă un rol nesincer în tótă acéstă afacere. Turcia va cere Rusieĭ şi Austro-Ungarieĭ sĕ intervie la Sofia, căcĭ la cas contrar va fi silită sĕ facă o demonstraţie militară la graniţele Bulgarieĭ.

Chestiunĭ agrare.

II. Remedii.

(Urmarea a 2-a.)

Preţurile eftine a lânurilor transoceanice s'au resimţit şi se resimt până în cel din urmă cătun din Carpaţĭ prin scăderea preţurilor lânurilor nóstre. Importul de carne próspĕtă din America şi de animale vii nu au reuşit, dér se importă în Europa carne îngheţată şi sărată, conserve, unt, brânzeturĭ, slănină şi şuncĭ.

In timpul din urmă importul de fructe próspete, fr. preservate şi uscate din America ia pe an ce trece o desvoltare tot maĭ mare.

In anul 1891 s'au importat în Germania fructe próspete din America 3.372 chintale metrice, în 1896—78,201, în 1897—103.365 q. în preţ de 2.2 milióne de mărcĭ — ér fructe uscate în 1891—17,745 chintale metrice în 1896—84.121 şi în 1897—178.502 q. în valóre de 6,5 milióne de mărcĭ.

Firmele de coloniale ardelene din Bucurescĭ vînd — mere próspete din *Tirol şi Goriţia*, prune uscate francese şi bosniace şi caise uscate *din California* cu preţurĭ îndoite şi întreite decât cele indigene. Conservele francese se vînd de milióne în România.

Faţă de aceste împrejurărĭ schimbate ale producţiuneĭ, şi după-ce mĕsurile luate de guverne în favorul miceĭ culturĭ şi a ţĕranuluĭ, sĕu că nu s'au putut aplica, sĕu că ele au eşit în defavorul luĭ, el a rĕmas avisat la ajutorul sĕu propriu cum va scí şi puté. Calea era indicată de sine — unde individul singuratic nu-şĭ putea sie-şĭ ajuta, sĕ încerce prin unire, maĭ mulţĭ la olaltă şi prin Asociaţiune, Reuniunĭ şi Societăţĭ de producţiune. Din aceste nevoĭ au eşit şi Băncile nóstre ca instituţiunĭ pur populare. Cu reuniunile de producţiune şi desfacere suntem încă în restanţă.

Băncile nóstre, ca o imitaţie a celor săsescĭ şi unguresc, au venit cu 30 de anĭ în urma lor, şi au avut de efect a mări încrederea poporuluĭ în aptitudinele sale, şi până la un punct óre-care şi avuţia naţională. Cea dintâiŭ a fost „Albina" din Sibiiu înfiinţată la 1872 „prima societate română pe acţiĭ, cu scop de a procura poporuluĭ mijlócele bănescĭ *pentru portarea şi desvóltarea economieĭ sale*, a ridica întrînsul spiritul de economie, a ridica *creditul real* în ţéră, şi ăst mod prin operaţiunile eĭ a *promova interesele economieĭ naţionale*". (Creditul fonciar rural din România a fost înfiinţat ceva maĭ târḑiu la 1873 sub aceleaşĭ puncte de vedere).

Scurt şi cuprindĕtor: Scopul lor era de a procura poporuluĭ *mijlócele bănescĭ pentru portarea şi ridicarea economieĭ sale*, şi a ridica *creditul real* în ţéră şi a promova *interesele economieĭ naţionale*. „Albina" a progresat enorm şi a desvoltat, recunóscem bucuros, o activitate fórte rodnică şi *binefăcĕtóre* între Românĭ, dând impulsiune prin esemplul eĭ şi contribuind direct şi indirect la înfiinţarea de alte băncĭ şi societăţĭ de credit românescĭ, a căror numĕr trece actualmente de-o sută. Scopul primitiv de a contribui la desvoltarea şi ridicarea economieĭ naţionale şi ţĕranuluĭ, îndrumarea pe calea cultureĭ *raţionale* însĕ a fost eludat, şi atât „Albina" cât şi cele-lalte institute românescĭ au devenit maĭ mult societăţĭ de *Credit şi economii*.

Ţĕranul nostru a rĕmas tot cu sistema luĭ de cultură veche, estensivă – primitivă, moştenită din moşĭ şi strămoşĭ, cu sistema de 3 câmpurĭ, şi ogorul obligător tot al 3-lea an sĕu în fie-care an pe a 3-a parte din hotar, cu vitele şi uneltele luĭ primitive, deşi şĭ-a îmbunătăţit casa de locuit şi ecaretele economice, şi până la un punct şi plugurile. Insĕ au fost promovate mijlócele de cultură naţională bisericĭ, şcóle etc. Partea pur agricolă şi prin ea întréga sistemă de cultură şi esploatare a pĕmĕntuluĭ şi industria mică şi mare naţională, însĕ nu. Arare-orĭ au fost ajutorate comune şi tovărăşiĭ de sĕtenĭ, sĕ cumpere niscaĭ-va pădurĭ, păşunĭ şi moşiĭ maĭ marĭ, pentru a le parţela între sĕtenĭ şi a spori *pĕmĕntul lor de hrană* şi producţiunea naţională.

(Va urma)

Impĕratul Wilhelm în Roma.

Visita împĕratuluĭ Wilhelm în Roma este de o importanţă mare politică, ceea ce dovedesce presenţa cancelaruluĭ Bülow şi a conteluĭ Waldersee. Bülow a conferit în diferite rĕndurĭ cu Zanardelli şi cu noul ministru de esterne Morin. Precum se vede împĕratul Wilhelm a ţinut sĕ influinţeze personal asupra regeluĭ Italieĭ, care are simpatiĭ pentru Slavĭ, şi sĕ-l atragă maĭ mult în sfera de interese a triplei alianţe.

Pe lângă visita, ce a făcut'o împĕratul Germanieĭ la regele Italieĭ, al căruĭ óspe a fost, este de remarcat şi atenţiunea deosebită, cu care Wilhelm a făcut visita la Vatican.

Impĕratul Germanieĭ a fost acuma pentru a treia óră la Leo XIII şi visita de la 3 Maiŭ a. c. a fost maĭ remarcabilă decât cele anteriore prin pompa estraor-

---

Margareta stetea culcată alăturea de mine, ér eu privind la ea cu drag, construiam castele aeriene pentru viitor, gândul morţiĭ şi aicĭ mĕ neliniştea sdrobindu-mĭ visurile şi speranţele.

Mĕ cuprinse o descuragiare îngrozitóre şi mĕ întrebam: Ce ne folosesce fericirea, că suntem uniţĭ, décă după unire trebue sĕ urmeze despărţirea! Şi apoĭ mĕ cuprinse gândul, óre care din noĭ doĭ va trebui sĕ se despartă întâiŭ? Şi gândul acesta mĕ chinuia până ce isbucneam în lacremĭ.

In timpurile mele maĭ bune, când mĕ simţiam bine trupesce şi eram fericit, mĕ cuprindea subit o adâncă melancolie, pe care nimenĭ nu o putea înţelege. Toţĭ se mirau vĕḑĕndu-mĕ trist în nisce împrejurărĭ, când n'aveam motive, decât pentru bucurie.

Eu însĕ în mijlocul celor maĭ marĭ bucuriĭ eram obsedat de gândul, că trebue sĕ trec din acéstă lume şi la urechile mele rĕsuna par'că cuvĕntul: Pentru ce?

Ceea-ce este însĕ maĭ rĕu în starea aceea chinuitóre, este ruşinea ascunsă, ce o simte omul, în urma căreia nu îndrăsnesce a se destăinui cuiva. Póte se întîmplă, că bărbatul şi femeia sunt cuprinşĭ, în acelaşĭ timp de aceeaşĭ grózā, când se apropie unul de altul în întuneric, dér nicĭ unul nu spune nimica: Frica de mórte este atât de mare, încât omul nicĭ nu are curagiul a o numi.

La tóte acestea trebuiam sĕ mĕ gândesc, pe când iubita mea Margareta plângea lângă patul meu. Imĭ era năcaz, că nu o pot mângâia şi nu-ĭ pot spune, că nu sufer. Décă mórtea nu este nimic alta, decât un leşin al corpuluĭ, atuncĭ n'aveam dreptate, de a mĕ teme aşa tare de ea.

Mĕ copleşi o disposiţie plăcută egoistă, un rĕpaus, în care îmĭ uitam tóte grijile. Memoria mea însĕ devenise estraordinar de ageră şi clară. Cu o repeḑiciune nespusă îmĭ defilă pe dinainte întréga mea viéţă, acésta era însĕ o dramă, la care eu nu luam parte, era, parcă o voce strĕină, care îmĭ povestia propria mea biografie. Şi sensaţia acésta ciudată mi-se părea interesantă şi mĕ amusa.

Vedeam o regiune, departe, departe. O şosea îngustă străbătea acéstă regiune, ér la o cotitură o pădure de bradĭ acoperea nisce coline stâncóse. Spre acel loc îşĭ îndrepta paşiĭ un copil de 7 anĭ — şi acesta eram eu — către o casă pe jumĕtate ruinată, situată lângă o mlaştină. Eram cu tatăl meu. In colibă locuiau părinţiĭ Margaretei, carĭ se bucurau de venirea celor doĭ óspeţĭ şi le puneau pe masă cozonac. Erau însĕ fórte sĕracĭ, carĭ îşĭ câştigau pânea de tóte ḑilele lucrând din greu în ocnéle din apropiere.

Apoĭ vedeam un alt tablou.

Vedeam marea imensă şi ceriul d'asupra eĭ şi acolo trăia şi visa băiatul şi de-odată trebui sĕ plece şi se afla într'o casă veche şi sombră, într'un institut, însĕ dorul după marea imensă trăia în sufletul luĭ. Apoĭ vĕḑuiŭ o grópă întunecósă săpată în pămĕnt: Tatăl băiatuluĭ murise. — Băiatul crescuse, era funcţionar într'un spital şi ducea o viéţă monotónă, şi singura luĭ bucurie era visita, ce-o făcea în fie-care Duminecă în căsuţa de lângă mocirlă.

Viéţa părechiĭ sĕrace devenise grea de tot: Ocnele nu maĭ oferiau nicĭ un câştig şi tot ţinutul era cufundat în miserie. Margareta era încă copilă şi iubea pe tînĕrul, fiind-că iĭ promisese o mică róbă. Maĭ târḑiu însĕ, făcĕndu-se mare şi când o cerù în căsĕtorie, observă, că nu-l iubesce. Părinţiĭ însĕ se învoiră numaĭ decât, veselĭ, că pot scăpa aşa uşor de fată. Ér fata era mult maĭ ascultătóre, decât sĕ ḑică „nu" şi părea, că se împretinesce cu gândul sĕ fie soţia amiculuĭ din copilărie.

In ḑiua cununieĭ ploua ca din ciubăr şi când s'au întors de la biserică, Margareta trebui sĕ-şĭ desbrace haina de miresă, atât era de udă.

Aşa defilară pe dinaintea mea tablourile din tinereţe. Am trăit cât-va timp în patria nóstră, Guerade, într'o ḑi însĕ — un nou tablou — când mĕ întorseiŭ acasă găsiĭ pe Margareta scăldată în lacrĕmĭ. Plângea, fiind-că se plictisia şi nu maĭ voia sĕ stea în acea localitate. Şi bărbatul iĭ promise, că iĭ va împlini dorinţa. Lucra cu sîrguinţă până nóptea târḑiu şi reuşi a realisa ceva economiĭ. Punea ban lângă ban şi în şése lunĭ strînsese o sumă destul de însemnată. Intr'aceea un prieten iĭ găsi o funcţie în Paris, unde va putea sĕ-şĭ ducă femeia, ca sĕ nu se maĭ plictisĕscă. Cât de veselă era în tren! A fost o călĕtorie lungă, care a ţinut tótă nóptea şi băncile din clasa a treia fiind tarĭ ea îşĭ rĕzima capul de braţul luĭ şi dormia ca un copil.

Ĕtă tot trecutul meu. Şi acum zăceam întins în pat în locuinţa mobilată, pe care o închiriasem în grabă în Paris. Eu murisem, ér soţia mea îngenunchia lângă mine pe pămĕnt şi plângea.

(Va urma).

dinară, cu care a plecat de la ambasada germană de pe lângă Vatican spre Borgo și piața Sf. Petru. Inainte de visită dĕduse un prând la ambasada sa, la care învitase pe cardinalul Rampolla și pe alțĭ cardinalĭ, cu carĭ s'a întreținut asupra bibliei și descoperirile din Babilon. Cu Leo XIII a stat de vorbă timp de 20 minute, după care șĭ-a întrodus în apartamentul papei și pe cei doi fii ai sĕi, presentându-i bĕtrânului pontifice. Impĕratul a distins și pe cardinalul Rampolla cu visita sa.

Cuvêntarea d-lui D. Ollanescu-Ascanio

rostită cu ocasiunea înaugurării statuei lui C. A. Rosetti.

In numele Academiei Române salut cu adênc respect imaginea venerată și neperitóre a lui C. A. Rosetti. Insărcinarea de a lua cuvêntul în numele acestei înalte instituțiunĭ de cultură, la solemnitatea de astădĭ, este nu numai o onorătóre îndatorire, ci și prilegiul unei pióse manifestațiunĭ, din partea mea, pentru ilustrul cetățén, amic și camarad de óste al tatălui meu.

Fie ca prinosul de laude ce-i voiŭ aduce sĕ se înalțe până la dênsul, în locașul fericirei de vecĭ, ca duiósă mărturie a nemărginitei admirațiunĭ ce-i păstrăm și a fiescei iubirĭ ce din copilărie i-am purtat în inima mea.

Activitatea binefăcĕtóre a lui Rosetti a fost rĕspândită în tóte direcțiunile și strălucirea numelui sĕu a fost legată de mai tóte înălțătórele întreprinderĭ ale vieții nóstre publice. A lumina poporul, a-l călăuzi către bine și a-i da putința sĕ lucreze singur pentru propășirea și înălțarea lui, prin libertate și prin neatêrnare, acesta a fost idealul către care șĭ-a îndrumat el munca și jertfele, acesta póte fi înțelesul profetic al cuvintelor: *Luminéză-te și vei fi. Voiesce și vei putĕ!*

A fost dér firesc lucru ca luptătorul pentru desrobirea neamului și pentru libertatea gândirii, purtătorul făcliei culturale, apĕrătorul dreptelor și mândrelor obiceiurĭ, iubitorul de frumos și de adevĕr, sĕ fie și sprijinitorul luminat al limbei strămoșescĭ, care în armoniόse strofe îi înfiripase primele dragĭ vedenii, primele duióse simțirĭ ale iubirii.

El fù cel dintâiŭ, care propuse înființarea, la noi, a unei societățĭ literare, din care avea, mai târdiu, sĕ ésă Academia Română de astădĭ.

Intr'adevĕr, la 1866, fiind ministru al cultelor și al instrucțiunei publice, Rosetti adreséză consiliului de miniștri un referat inspirat de cele mai culdurόse și mai înalte idei și simțĕminte cu privire la limba și literatura românéscă:

„In mijlocul preocupațiunilor de reforme regenerătóre ale țĕrii — dice el — nu trebue sĕ uităm ceea-ce datorim limbei și literaturei nóstre naționale. Limba poporului român, eterna dovadă a latinitățiĭ țĕrei nóstre, reclamă imperios cultul sĕu, sub pedépsa de a nu mai putĕ servi de vehicul cugetării naționale în noua sa desvoltare.... Istoria ne arată cât sunt de marĭ influențele limbei, influențele literare asupra spiritului și a însușĭ caracterului național. Esistă o legătură întinsă și indistructibilă între cugetare și espresiunea ei esternă. A regula, a fixa, a stabili acea espresiune și formă esternă, este a regula și a da stabilitate însă-șĭ cugetării!“

Pentru aceste considerațiunĭ, propune formarea unei societățĭ literare, cu membrii din tóte provinciile locuite de Românĭ, pentru a da țĕrii, într'un timp cât mai apropiat, „cele douĕ marĭ colóne ale templului sĕu literar: Gramatica și Glosarul limbei; fiind-că, insistă el, gramatica și dicționarul dorit, nu trebue, nu pot sĕ fie al unui dialect român numai, ci gramatica și dicționarul obstescei limbĭ române“.

Așa fiind, Locotenența Domnéscă de atuncĭ aprobà și promulgà la 12 Martie 1866 Regulamentul pentru formarea societății literare române, propus de Rosetti, a căreia misiune se statornicea prin art. I:

a) De a determina ortografia limbei române.

b) De a elabora gramatica limbei române,

c) De a începe și realisa lucrarea dicționarului român.

Societatea se compunea, de-ocamdată, din 21 membrii, luatĭ 3 din Moldova, 4 din Muntenia, 3 din Transilvania, 2 din Banat, 2 din Maramureș, 2 din Bucovina, 3 din Basarabia și 2 din Macedonia.

Societatea era subvenționată de Stat și n'avea drept de a primi legate și orĭ-ce ofrande. Prima ei întrunire fù fixată la 1 August 1866, sesiunea avênd o durată de cel mult 2 lunĭ.

Prin decretele din 22 Aprilie și 11 Iunie următor, Rosetti propuse și Locotenența Domnéscă numi pe primi membrii ai acestei societățĭ, luațĭ din părțile locuite de Românĭ, afară de hotarele țĕrei nóstre. Cităm printre aceștia pe Alexandru Roman, pe Cipariu, pe G. Barițiu, pe Mocsonyi, pe Babeș, pe Alex. Hurmuzaki, pe Al. Hasdeu, pe Cavalerul Stamate, pe Caragiani.

Din causa epidemiei de holeră ce bântuia téra, prima sesiune a societății fù însĕ amânată pentru 1 August al anului următor, când prin decretele de la 2 Iunie și 20 Iulie, propuse de d-l Brătianu, se și făcură numirile membrilor din Moldova, și anume: V. Alexandri, C. Negruzzi, V. Alexandrescu-Ureche și Nicolae Ionescu, și din Muntenia: Ion Eliad Rădulescu, A. Treb. Laurian, C. A. Rosetti, I. Massim și Titu Maiorescu.

Societatea literară română fù inaugurată în mod solemn la 1 August 1867, de către Stefan Golescu, ministrul de esterne, înlocuind pe Dimitrie Brătianu, ministrul instrucțiunei publice, împedecat, și de atuncĭ șĭ-a urmat în mod periodic, dér regulat, ședințele sale, până ce prin legea din 29 Martie 1879, fù declarată Institut Național cu denumirea de *Academia Română*.

Menirea ei însĕ, ca și a societății literare din care eșise, rĕmăsese tot: cultura limbei și a istoriei naționale, a literilor, a sciințelor și a frumóselor arte. Ea formézà un corp unic compus din trei secțiunĭ: literară, istorică și sciințifică, ér numĕrul membrilor îĭ fù sporit de la 21 la 36.

Rosetti dér este întemeietorul academiei române și ca atare el are drept la prinosul recunoscinței și al admirațiunei tuturor Românilor, Academia fiind eterna representantă a cugetării și a simțirii române. Ea este locașul de înfrățire, prin munca cinstită și desbrăcată de orĭ-ce interes sĕu pasiune personală, a tuturor elementelor culturale a întregei activitățĭ intelectuale a României sub augusta protecțiune a celui mai înțelept monarch, a celui mai ilustru căpitan, Carol I. regele României.

C. A Rosetti a fost membru al Academiei și chipul sĕu vioiŭ și expresiv e aședat în galeria iluștrilor noștri colegĭ, trecuțĭ din viéță nu numai dór că în vremurĭ prielnice a pus temelia institutului nostru național de cultură, ci și fiind-că avea drepturĭ și merite personale îndestulătóre pentru acésta.

In adevĕr puținĭ au fost la noi aceia, carĭ s'au dedat din frageda pruncie la cultul frumosului mai cu ardóre de cât dênsul.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 24 Aprilie v.

Prigonirea unui preot. Scim, că parochul Iosif *Stupineanu* din Rîu-alb, fost paroch în Bârcea-mare, a fost șicanat și batjocurit rĕu prin foile maghiare, ér ministrul Wlassics n'a voit sĕ-l întăréscă în postul de catechet la școlele de stat din Deva, pentru-că d-sa ca catechet, a spus copiilor românĭ de la școla de stat din Bârcea-mică, sĕ nu-l mai salute unguresce, ci românesce, căcĭ atât ei cât și el sunt Românĭ. Dér nu numai atât, ci d-sa a fost dat și în judecată pentru „agitație“. Pertractarea în acest proces se va ține în 13 Maiŭ n. a. c. Etă ce dice d-l Stupineanu relativ la acest proces: „Vom vedé ce va fi atuncĭ. Consciința mi-e liniștită, căcĭ legea n'am călcat'o. Dér a-mĭ apĕra legea și ritul am jurat, apoi dulce limba mea încă nu mĭ-o las, sĕ sciu, că orĭ-ce furii șoviniste vor da peste mine!“

Fostul metropolit Ghenadie la Ierusalim. I-se scrie „Consev.“ din Ierusalim, că fostul metropolit Ghenadie a sosit acolo în Sâmbăta lui Lazăr. A doua di, Dumineca Floriilor, a asistat la slujba de la biserica patriarchiei. A fost învitat sĕ locuiască în casa de vară a patriarchului In diua de Pascĭ a slujit împreună cu Patriarchul. La a doua înviere érășĭ a slujit împreună cu Patriarchul și a cetit evanghelia în românesce.

Fósta princesă Luisa petrece actualmente în Lindau, unde a dat nascere în diua de 4 Maiŭ unei fete. Nou născuta va fi înregistrată la oficiul stării civile, ca aparținĕtóre familiei regale saxone, și va fi luată după câteva sĕptĕmânĭ de la mamă-sa și dusă la Dresda.

Invĕțătorĭ premiațĭ. Ministrul de culte, Dr. Wlassics, dăduse anul trecut o ordinațiune prin care declară, că va premia pe învĕțătorii, carĭ vor înființa în comuna lor Reuniunĭ pentru tinerime. Intre cei premiațĭ sunt următorii învĕțătorĭ: Anton *Jovian* în Uióra, Anton *Gomboș* în Nagy-Buttyin, Ioachim *Nistor* în Héviz, Cornel *Morosán* în Aranyos-Megyes și Sever *Silca* în Secădate.

La Canada! In 29 Aprilie au cerut audiență la președintele Bucovinei Hohenlohe, 100 de țĕranĭ din districtele Siret și Cernăuțĭ și au cerut sĕ le permită sĕ emigreze la Canada, adaogênd că un agent necunoscut le-a comunicat, că guvernul țĕrii ia în acord lucrătorĭ pentru construirea căilor ferate din Canada, și că le dă avansurĭ de câte 1200 cor. de cap. Președintele țĕrii, Prințul Hohenlohe a mulțumit ómenilor că au venit la el sĕ céră sfat, pentru-că el este gata a ajutora poporațiunea, apoi le-a comunicat că nu d-sa are a da permisiunea pentru emigrarea la Canada, fie-care are voie a-șĭ căuta lucru unde-l află, trebuie însĕ sĕ facă ómenii atențĭ la nisce înșelătorĭ de agențĭ, carĭ cutreeră téra și înșală ómenii ademenindu-i la emigrare. Omenii sĕ fie fórte precauțĭ, deórece situația lor prin emigrare adeseorĭ devine mai rea, decum a fost în patria lor, și că mulțĭ din cei emigrațĭ, nu numai că șĭ-au înrĕutățit situația, dér nicĭ nu au ocasiunea de a se reîntórce în patria lor. Principele Hohenlohe a dat ordin imediat de a se cerca după agentul ce a sedus ómenii. Agentul a fost aflat într'o cârcĭmă din Cernăuțĭ și a fost arestat. S'a constatat că acest agent a lățit faima numai din causa, pentru a ademeni țĕranii ca sĕ vie la oraș și el sĕ-i escrocheze, făcêndu-le diferite cererĭ pentru carĭ lua parale.

Arno Hilf și maestrul Dic. Puținĭ lăutarĭ vor fi mănuind arcușul cu atâta dibăcie, ca Dic din Brașov. Inainte de asta cu câteva sĕptĕmânĭ profesorul Arno Hilf de la conservatoriul din Lipsca, dând aicĭ în Brașov douĕ concerte, avù prilej în diferite rêndurĭ a-l audi pe Dic cântând din vióră. Intorcêndu-se acasă, a trimis lui Dic o scrisóre fórte elogiósă, în care îșĭ esprimă plăcerea estraordinară, ce a simțit'o ascultând cântecele esecutate de lăutarul nostru Brașovean. — Nu vor fi mulțĭ lăutarĭ, carĭ sĕ se pótă lăuda cu un certificat elogios de la o autoritate atât de competentă în ale musicei, cum este profesorul Hilf!

Societatea filarmonică din Brașov, a sĕrbat Marțĭ jubileul de 25 anĭ al înființării sale. La adunarea de la redută au fost de față primarul orașului d-l Fr. *Hiemesch*, representanțiĭ diferitelor reuniunĭ și membrii societății filarmonice. Președintele societății, d-l vice-șpan Dr. *Jekel*, salută pe cei presențĭ și face istoricul societății, accentuând, în special, meritele ce le-a avut repausatul capelmaistru A. *Brandner* pentru societate. Urmà amintirea elogiósă a membrilor, carĭ mai sunt în viéță, de la înființarea societății. Dr. *Jekel* lăudà zelul și stăruința acelor persóne, carĭ în curs de 25 anĭ au adus atâtea jertfe de timp și muncă pentru promovarea intereselor societății filarmonice, și dice, că societatea le este datóre cu recunoscință. Aceștĭ membri sunt: Friedrich *Wächter*, Iosif *Biró*, Heinr. *Linz*, Ios. *Korinszky*, Ios. *Cerny* și Ios *Pazdera*. Fie-care dintr'înșii au primit din mâna președintelui, de amintire câte un inel de aur, pe lângă acésta președintele le-a mai atêrnat pe piept insemnele veteranilor, o panglică albă cu lira.

După-ce președintele cu cuvinte fórte însuflețitóre a mai amintit meritele neuitate ale lui A. *Brandner* pentru societatea filarmonică, se desvĕli portretul în mărime naturală al acestui bărbat prea meritat.

Al doilea președinte, Dr. *Pawelka*, mulțumesce în numele Societății președintelui Dr. *Jekel*, pentru conducerea circumspectă, pentru căldura și însuflețirea cu care se intrepune tot-déuna pentru interesele societății. Până când societatea, dise Dr. Pawelka, are în capul sĕu un conducĕtor atât de viguros, până atuncĭ viitorul ei este asigurat.

Dr. Pavelka, în semn de distincție și iubire din partea societății, ofere președintelui ei tabloul membrilor societății, în mijloc cu portretul președintelui. Același tablou s'a oferit și capelmaistrului Max *Krause*, succesorului lui Brandner.

Mercurĭ séra a fost concertul, al căruia program l'am comunicat deja și care a reușit splendid. După concert a urmat banchetul.

NECROLOG. Subscrișii cu inima înfrântă de durere aducem la cunoscință, că iubitul nostru tată, respective moș, strămoș și socru **Moise Bocșan**, protopopul gr. or. român emerit al Aradului, după scurte suferințe la 20 Aprilie v. (3 Maiŭ st. n.) a. c. la órele 6 după am. a încetat din viéță, în al 79-lea an al vieții și 55-lea al preoției sale. Rĕmășițele pămêntescĭ ale rĕposatului în Domnul, se vor depune spre eternă odihnă în cripta familiară din Curticĭ în 22 Aprilie v. (5 Maiŭ st. n.) la óra 1 după am. Fie-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată.

Curticĭ, în 20 Aprilie v. (3 Maiŭ st. n.) 1903. Sept. Sever Bocșan, pretor ca fiu, Riza Ciontea, Aurelia Lazariu, Silvia Abrudan, Iulia ved. Pinter, ca fiice. Adelina Muntean, ca noră. Vasiliu Pagubă, jude reg, Teodor Ciontea, profesor, George I. Lazariu advocat, Stefan Abrudan jude regesc ca ginerĭ. Hortense Suciu n. Paguba. cu soțul ei Dr. Ioan Suciu, Virgil Paguba, Viora E. Ciordaș n. Ignat cu soțul ei Dr. Ioan Ciordaș, Sabin Ignat, Ovid și Horaț Lazariu, Traian și Lucia Pinter, Iris Bocșan ca nepoțĭ și nepóte. Ionel Suciu și Ovid Ciordaș ca strănepoțĭ.

ULTIME SCIRI.

Londra, 7 Maiŭ Din Sofia se anunță diarului „Times“: Guvernul bulgar n'a primit încă în mod formal nota energică turcéscă trimisă după atentatul din Salonic. Ministrul-president *Danev* a conferit în privința acésta cu ministrul plenipotențiar al Turciei rugându-l sĕ mijlocéscă retragerea notei, căcĭ la cas contrar Bulgaria s'ar vedé silită a rĕspunde c'o notă tot atât de energică, ceea-ce ar provoca amărăciune și iritațiune la Constantinopol.

Belgrad, 7 Maiŭ. Lângă *Prilep* bandele bulgare s'au ciocnit cu trupele turcescĭ. Bulgarii au aruncat asupra Turcilor *bombe cu dinamită*, carĭ au pricinuit mare pustiire între Turcĭ.

Sofia, 7 Maiŭ. Sub titlul „Turcia vrea rĕsboiul“, diarul „*Vecerna Posta*“ publică o informațiune din Salonic, după care 500 Bulgarĭ au fost ucișĭ în Salonic, în cartierul bulgăresc s'a făcut o adevĕrată baie de sânge.

Literatură.

—„***Balade poporale***“ de Avram *Corcea*. O broșură elegant tipărită de 137 paginĭ, conține o mulțime de poesii poporale, carĭ caracteriséză fantasia poetică a poporului nostru. Aceste poesii s'au cules de autor de la un lăutar din Bănat cu numele „Vincenție Micu“. Prețul broșurei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Sosițĭ in Brașov.

Pe diua de 6 Maiŭ n.

Pomul verde: Gross, Pesta; Weiss, Sibiiu; Neheim, Brașov; Szabo, A. Csernáton.

Europa: Greceanu, Bucurescĭ; Guttman Rubiner, Husenet, Viena; C-na Bele. Făgăraș Lenárd, Csombord; Fellegi, Seghedin.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Maiŭ n. 1903

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.70	„	18.80
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.04
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane	„	116.80	„	111 08
Lire turcescĭ	„	21.20	„	—.—
Scris fonc.Albina 5%		101.—	„	101·—

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Maiŭ n. 1903

Renta ung. de aur 4%	121 30
Renta de corone ung. 4%	99 55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	92 20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	203 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	158.—
Impr. ung. cu premii	100.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	100.55
Renta de argint austr.	121.30
Rentă de hârtie austr.	101.10
Renta de aur austr.	93.70
Losurĭ din 1860.	153 85
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.25
Acții de-ale Băncei ung. de credit	728.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	674 —
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	117.—
London vista	239.75
Paris vista	95.25
Rente de corone austr. 4%	95 20
Note italiene	—.—